

V l á d n í n á v r h

Z Á K O N

ze dne 2014,

kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění zákona č. 493/2000 Sb., zákona č. 141/2001 Sb., zákona č. 187/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 450/2001 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 479/2003 Sb., zákona č. 186/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 482/2004 Sb., zákona č. 1/2005 Sb., zákona č. 127/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 546/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 130/2006 Sb., zákona č. 138/2006 Sb., zákona č. 140/2006 Sb., zákona č. 230/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 174/2007 Sb., zákona č. 218/2007 Sb., zákona č. 270/2007 Sb., zákona č. 26/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 109/2009 Sb., zákona č. 154/2009 Sb., zákona č. 214/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 417/2009 Sb., zákona č. 421/2009 Sb., zákona č. 139/2010 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 30/2011 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 366/2011 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 456/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 465/2011 Sb., zákona č. 171/2012 Sb., zákona č. 407/2012 Sb., zákona č. 501/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb. a zákona č. 344/2013 Sb., se mění takto:

1. V § 3 písm. h) bodě 8 se slova „Pozemkového fondu České republiky,“ zrušují.

2. V § 3 písm. j) se slova „strukturálních fondů^{4a)}, Fondu soudržnosti^{4a)}, podpory pro rozvoj venkova^{4b)} nebo Evropského rybářského fondu^{4c)}“ nahrazují slovy „orgánů, subjektů a fondů uvedených v článku 175 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 nebo Fondu evropské pomoci nejchudším osobám^{4a)}“.

Poznámka pod čarou č. 4a zní:

^{4a)} Nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1300/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1084/2006.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, (ES) č. 1198/2006 a (ES) č. 791/2007 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1255/2011.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 223/2014 ze dne 11. března 2014 o Fondu evropské pomoci nejchudším osobám.“.

Poznámky pod čarou č. 4b a 4c se včetně odkazů na ně zrušují.

3. V § 10 odst. 4 se slova „obsluhou a s umořováním státního dluhu“ nahrazují slovy „řízením likvidity státní pokladny a řízením státního dluhu“.

4. V § 10 odstavec 5 včetně poznámky pod čarou č. 42 zní:

„(5) Příjmy a výdaje na účtech státních finančních aktiv, s výjimkou operací spojených s řízením likvidity státní pokladny a řízením státního dluhu, tvoří kapitolu Operace státních finančních aktiv. Příjmy ani výdaji státního rozpočtu nejsou převody mezi dvěma účty státních finančních aktiv a operace investování peněžních prostředků jaderného účtu⁴²⁾ a účtu rezervy pro důchodovou reformu, případně dalších účtů, pokud tak dále stanoví tento zákon, s výjimkou realizovaných výnosů z tohoto investování. Správcem kapitoly Operace státních finančních aktiv je ministerstvo.

⁴²⁾ Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.“.

5. V § 14 odst. 3 písm. e) se na konci bodu 3 čárka nahrazuje tečkou a bod 4 se zrušuje.

6. V § 14 se odstavec 6 zrušuje.

Dosavadní odstavce 7 až 14 se označují jako odstavce 6 až 13.

7. V § 14 odstavec 6 zní:

„(6) V rozhodnutí o poskytnutí dotace může poskytovatel stanovit, že nesplnění některých podmínek podle odstavce 4 písm. g) nebo porušení povinnosti stanovené právním předpisem bude postiženo odvodem za porušení rozpočtové kázně nižším, než kolik činí

celková částka dotace. Při stanovení nižšího odvodu uvede poskytovatel procentní rozmezí nebo pevný procentní podíl vztahující se buď k celkové částce dotace, nebo k částce, ve které byla porušena rozpočtová kázeň, nebo stanoví pevnou částku odvodu; přitom přihlédne k závažnosti porušení rozpočtové kázně a jeho vlivu na dodržení účelu dotace.“.

8. V § 14 odstavec 9 zní:

„(9) Odstavec 6 a přiměřeně odstavce 7 a 8 se použijí též pro poskytování dotací z Národního fondu.“.

9. V § 14 odst. 13 písm. a) se číslo „3“ nahrazuje číslem „4“.

10. § 14e zní:

„(1) Poskytovatel nemusí vyplatit dotaci nebo její část, domnívá-li se, že její příjemce v přímé souvislosti s ní porušil povinnosti stanovené právním předpisem nebo nedodržel účel dotace nebo podmínky, za kterých byla dotace poskytnuta; je-li stanoven nižší odvod za porušení rozpočtové kázně podle § 14 odst. 6, výše nevyplacené části dotace musí být stanovena v rámci částek vypočítaných podle § 14 odst. 6. Přitom v rámci procentního rozmezí přihlédne poskytovatel k závažnosti porušení a jeho vlivu na dodržení účelu dotace. Nevyplatit dotaci nebo její část nelze při nedodržení povinnosti podle § 14 odst. 4 písm. k).

(2) Poskytovatel o opatření podle odstavce 1 bez zbytečného odkladu vhodným způsobem informuje příjemce. Příjemce může do 15 dnů ode dne, kdy tuto informaci obdržel, podat poskytovateli proti tomuto opatření námitky. O námitkách rozhoduje ten, kdo stojí v čele poskytovatele.

(3) V rozhodnutí o námitkách se rozhodne o tom, zda opatření poskytovatele bylo plně oprávněné, částečně oprávněné nebo zda oprávněné nebylo. Proti rozhodnutí o námitkách se nelze odvolat.

(4) Bylo-li opatření poskytovatele v rozhodnutí o námitkách posouzeno jako plně oprávněné, poskytovatel dotaci nebo její část příjemci nevyplatí. Bylo-li posouzeno jako částečně oprávněné, poskytovatel vyplatí příjemci část dotace, kterou mu neoprávněně nevyplatil. Bylo-li posouzeno jako neoprávněné, poskytovatel příjemci vyplatí nevyplacenou dotaci nebo její část. Poskytovatel vyplatí příjemci dotaci nebo její část, kterou mu neoprávněně nevyplatil, do pěti pracovních dnů ode dne právní moci rozhodnutí o námitkách.

(5) Poskytovatel informuje o opatření podle odstavce 1 a o rozhodnutí o námitkách podle odstavce 3 vhodným způsobem bez zbytečného odkladu finanční úřad.

(6) Provede-li poskytovatel opatření podle odstavce 1, může pokračovat v proplácení zbývající části dotace.“.

11. Za § 14e se vkládá nový § 14f, který zní:

„§ 14f

(1) Poskytovatel bez zbytečného odkladu písemně vyzve příjemce dotace k provedení opatření k nápravě²²⁾ v jím stanovené lhůtě, pokud se na základě kontrolního zjištění domnívá, že příjemce dotace v přímé souvislosti s ní porušil podmínku,

- a) za které byla dotace poskytnuta,
- b) u níž poskytovatel podle § 14 odst. 6 stanovil, že její nesplnění bude postiženo nižším odvodem, než kolik činí celková částka dotace, a
- c) jejíž povaha umožňuje nápravu v náhradní lhůtě.

(2) V rozsahu, v jakém příjemce dotace provedl opatření k nápravě podle odstavce 1 nebo vrátil dotaci nebo její část podle odstavce 3, platí, že nedošlo k porušení rozpočtové kázně.

(3) Poskytovatel písemně vyzve příjemce dotace k vrácení dotace nebo její části v jím stanovené lhůtě, pokud se na základě kontrolního zjištění domnívá, že příjemce dotace v přímé souvislosti s ní

- a) porušil povinnost stanovenou právním předpisem, s výjimkou povinnosti podle § 14 odst. 4 písm. k),
- b) nedodržel účel dotace, nebo
- c) porušil jinou podmínku, za které byla dotace poskytnuta a u které nelze vyzvat k provedení opatření k nápravě podle odstavce 1.

(4) Výše částky navržené ve výzvě k vrácení dotace nebo její části musí být stanovena v rámci částek vypočítaných podle § 14 odst. 6.

(5) Vrácená dotace nebo její část se dnem jejího vrácení započítává do plnění povinnosti provést odvod za porušení rozpočtové kázně.

(6) Částku vrácenou na základě výzvy k vrácení dotace nebo její části přijímá poskytovatel na účet cizích prostředků a poté ji rozdělí a zašle na jednotlivé účty obdobně podle § 44a odst. 2 a 3.

(7) Poskytovatel bez zbytečného odkladu vhodným způsobem informuje příslušný finanční úřad o

- a) vydání výzvy k provedení opatření k nápravě a o vydání výzvy k vrácení dotace,
- b) tom, jak bylo na výzvu reagováno.“.

12. V § 24a větě první se slova „účel nebo podmínky použití prostředků“ nahrazují slovy „obdobně podle § 14 odst. 4 náležitosti, za kterých mají být prostředky použity“ a ve větě druhé se číslo „7“ nahrazuje číslem „6“.

13. V § 26 odst. 2 větě první se slova „účel nebo podmínky použití přesunovaných prostředků“ nahrazují slovy „obdobně podle § 14 odst. 4 náležitosti, za kterých mají být prostředky použity“ a ve větě třetí se číslo „7“ nahrazuje číslem „6“.

14. V § 26 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Obdobně postupuje organizační složka státu, která určuje účel nebo podmínky, za kterých mohou být prostředky zařazeny do státního rozpočtu.“.

15. V § 26 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Organizační složka státu, jejíž rozpočet se snižuje podle odstavce 2, může postupovat podle § 14f obdobně, jestliže realizátorem projektu je organizační složka státu. Vrácení přesunutých prostředků se provádí rozpočtovým opatřením, mají-li být vráceny do státního rozpočtu, v ostatních případech je organizační složka státu, jejíž rozpočet byl snižen, přijímá na účet cizích prostředků a postupuje v souladu s § 44a odst. 1.“.

16. V § 33 odst. 3 se slovo „netermínovaných“ nahrazuje slovem „peněžních“.

17. V § 34 odst. 1 větě první se slova „úvěru nebo“ nahrazují slovy „zápůjčky, úvěru nebo vydáním a“.

18. V § 34 odst. 3 se slova „krátkodobě půjčovat“ nahrazují slovy „z nich poskytovat krátkodobé zápůjčky a úvěry“, za slova „podle § 35 odst. 5“ se vkládají slova „a jiným státům“ a číslo „7“ se nahrazuje číslem „6“.

19. V § 34 se doplňuje odstavec 8, který zní:

„(8) Na účty ministerstva pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu včetně účtů zřízených v bankách a pobočkách zahraničních bank mohou plynout příjmy podle § 6 odst. 1 a mohou se z nich hradit výdaje podle § 7 odst. 1, jestliže souvisejí s řízením likvidity státní pokladny nebo řízením státního dluhu. Tyto příjmy a výdaje se za určitou dobu, nejdéle za jeden měsíc, mohou sečíst podle jejich charakteru odpovídajícímu příslušným položkám rozpočtové skladby a vzájemně započíst; v tom případě se jejich saldo do tří pracovních dnů po posledním dni této doby vypořádá se státním rozpočtem, kapitolou Státní dluh. Účty ministerstva pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu včetně účtů zřízených v bankách a pobočkách zahraničních bank vedené v jednotné evropské měně, případně v dalších měnách mohou dále zprostředkovávat cizoměnové platby ze státního rozpočtu a do něj.“.

20. V § 35 odst. 1 písm. d) se slova „nebo listinných“ a slova „včetně státních dluhopisů pro fyzické osoby,“ zrušují.

21. V § 35 odst. 1 písm. f) se za slovo „papírů,“ vkládají slova „vést evidenci imobilizovaných státních dluhopisů, nebo zaknihovaných cenných papírů,“.

22. V § 35 odstavce 4 až 6 znějí:

„(4) Ministerstvo v rámci výkonu řízení státního dluhu vytváří na účtech ministerstva pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu rezervu peněžních prostředků z vydávání a prodeje státních dluhopisů, z přijatých zápůjček a úvěrů, z dalších zdrojů financování státního dluhu a ze sjednaných finančních zajištění nebo srovnatelných zajištění podle práva cizího státu jako zdroje ministerstva pro vyloučení tržních rizik, rizik z neumístění státních dluhopisů na finančním trhu a dalších rizik souvisejících s financováním schodku státního rozpočtu a státního dluhu a jako zdroje pro plnění dluhů ze smluv, jimiž se sjednává finanční zajištění nebo srovnatelné zajištění podle práva cizího státu. Ministerstvo je oprávněno rezervu peněžních prostředků ukládat nebo investovat na finančním trhu. Tyto peněžní prostředky a operace s nimi související podléhají evidenci ve státních finančních aktivech.

(5) Ministerstvo je oprávněno přijímat zápůjčky nebo úvěry od právnických osob a jiných států nebo poskytovat zápůjčky nebo úvěry právnickým osobám, za jejichž dluhy z hlavní činnosti ručí podle zvláštního zákona Česká republika, státním fondům a dalším právnickým osobám, rozhodne-li vláda, že zápůjčka nebo úvěr jsou nezbytné k odvrácení škod v národním hospodářství. V souvislosti s tím je ministerstvo oprávněno pro tyto právnické osoby sjednávat obchody s investičními nástroji, včetně derivátů k omezení úrokových a měnových či jiných rizik těchto právnických osob.

(6) Zápůjčky a úvěry poskytnuté podle § 34 odst. 3 a podle odstavce 5 nejsou výdajem státního rozpočtu, splátky těchto zápůjček a úvěrů nejsou příjmem státního rozpočtu a úroky a jiné příjmy z těchto zápůjček a úvěrů jsou příjmem státního rozpočtu.“.

23. V § 35 se doplňuje odstavec 7, který zní:

„(7) Ministerstvo může vydávat státní dluhopisy na úhradu rozpočtovaného schodku státního rozpočtu bez zahrnutí rozpočtovaného salda kapitoly Operace státních finančních aktiv, na úhradu jmenovitých hodnot nebo jistin státního dluhu, včetně jmenovitých hodnot nebo jistin derivátů souvisejících s úhradou jmenovitých hodnot nebo jistin státního dluhu, za účelem vytváření rezervy peněžních prostředků podle odstavce 4, za účelem poskytování zápůjček a úvěrů právnickým osobám podle odstavce 5, za účelem plnění dluhů ze smluv, jimiž se sjednává finanční zajištění nebo srovnatelné zajištění podle práva cizího státu, nebo rozhodla-li tak vláda. V souvislosti s řízením likvidity státní pokladny a řízením státního dluhu lze státní dluhopisy při jejich vydání zapsat nejprve na majetkový účet ministerstva v příslušné evidenci.“.

24. V § 36 odst. 2 písm. b) se slovo „oprávněn“ nahrazuje slovem „příslušný“.

25. V § 36 odst. 2 se na konci textu písmene d) doplňují slova „ministerstva mimo běžné hospodaření“.

26. V § 36 odst. 3 větě první se za slova „aktiv je“ vkládá slovo „také“, ve větě šesté se za slovo „účtu“ vkládají slova „ukládat do bank nebo“ a ve větě sedmé se slova „a 2“ nahrazují slovy „a v § 35 odst. 2“.

27. V § 36 odst. 4 větě první se za slova „majetkové účasti“ vkládají slova „státu v obchodních společnostech“ a slova „má ministerstvo povinnost evidovat mimo bilanci státních finančních aktiv a pasiv“ se nahrazují slovy „nejsou součástí státních finančních aktiv a ministerstvo má povinnost je evidovat mimo státní finanční aktiva“.

28. V § 36 odst. 5 se slova „§ 14 odst. 1, 4 až 6 a 11“ nahrazují slovy „§ 14 odst. 1, 3 až 6 a 10 až 13“.

29. V § 36 se odstavec 6 zrušuje.

Dosavadní odstavce 7 až 10 se označují jako odstavce 6 až 9.

30. V § 36 odstavce 7 a 8 znějí:

„(7) Státními finančními pasivy jsou

a) dluhy státu odpovídající jmenovitým hodnotám jím vydaných dluhopisů; do státních finančních pasiv však nevstupují dluhy státu z dluhopisů, které byly při jejich vydání zapsány nejprve na majetkový účet, který vede ministerstvo v příslušné evidenci, po dobu, co jsou na tomto účtu zapsány, jakož i vlastní dluhopisy nabyté státem jako jejich emitentem před datem jejich splatnosti,

b) dluhy ze státem přijatých zápůjček a úvěrů,

c) dluhy ze státem vystavených směnek,

d) dluhy z nesplacené části upsaného kapitálu majetkových účastí evidovaných ve státních finančních aktivech.

(8) Státní dluh tvoří státní finanční pasiva uvedená v odstavci 7 písm. a) až c) zohledňující jmenovité hodnoty nebo jistiny derivátů a jmenovité hodnoty státních dluhopisů, které jsou předmětem finančního zajištění nebo srovnatelného zajištění podle práva cizího státu.“

31. V § 37 odst. 1 se na konci textu písmene a) doplňují slova „prostřednictvím strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu^{4a})“.

32. V § 44 odst. 1 písm. i) se číslo „9“ nahrazuje číslem „8“.

33. V § 44a odst. 1 a 3 se na konci textu písmene b) doplňují slova „mimo prostředky poskytnuté ze státního fondu na programy nebo projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie, které jsou státním fondem označeny jako prostředky odpovídající spolufinancování z rozpočtu Evropské unie,“.

34. V § 44a odst. 1 se na konci textu písmene d) doplňují slova „nebo prostředky poskytnuté ze státního fondu na programy nebo projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie, které jsou státním fondem označeny jako prostředky odpovídající spolufinancování z rozpočtu Evropské unie“.

35. V § 44a odst. 3 písm. d) se za slova „nebo f)“ vkládají slova „nebo prostředky poskytnuté ze státního fondu na programy nebo projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie, které jsou státním fondem označeny jako prostředky odpovídající spolufinancování z rozpočtu Evropské unie“.

36. V § 44a odst. 4 se písmeno a) zrušuje.

Dosavadní písmena b) a c) se označují jako písmena a) a b).

37. V § 44a odst. 4 písm. a) se slova „obsahující prostředky od Evropské unie,“ nahrazují slovy „pevnou částku podle § 14 odst. 6, nebo“, číslo „7“ se nahrazuje číslem „6“ a za slova „procentních rozmezí“ se vkládají slova „nebo pevný procentní podíl“, za slova „procentního rozmezí“ se vkládají slova „nebo pevného procentního podílu“ a slova „dosažení cíle“ se nahrazují slovy „dodržení účelu“.

38. V § 44a se za odstavec 4 vkládají nové odstavce 5 a 6, které znějí:

„(5) V případě vícenásobného porušení povinností uvedených v právních předpisech a porušení podmínek stanovených v rozhodnutí pro poskytnutí dotace při zadávání veřejných zakázek bude uložen odvod za porušení rozpočtové kázně ve výši nejvyššího odvodu stanoveného podle § 14 odst. 6, nestanoví-li výslovně poskytovatel dotace nebo organizační složka státu v souladu s § 24a a § 26 odst. 2 jinak.

(6) Odvod za porušení rozpočtové kázně se neuloží, jestliže jeho výše v souhrnu za všechna porušení ve vztahu k jedné poskytnuté dotaci nebo celkovým použitým prostředkům nepřesahuje 1000 Kč.“

Dosavadní odstavce 5 až 11 se označují jako odstavce 7 až 13.

39. V § 44a odst. 7 se na konci písmene a) čárka nahrazuje tečkou a písmeno b) se zrušuje a zároveň se zrušuje označení písmene a).

40. V § 44a odst. 10 větě první se slova „podle odstavce 4 písm. b) a c)“ zrušují a ve větě druhé se slova „nebo nevyplaceny postupem podle odstavce 5 písm. b)“ zrušují.

41. V § 45 odst. 1 větě třetí slova „, případně stanovenými jí zákonem, kterým byla zřízena“ nahradit slovy „nebo příjmy a výdaje související s činnostmi stanovenými jí zákonem“.

42. V § 45 odst. 10 se číslo „10“ nahrazuje číslem „30“.

43. V § 47 se na konci odstavce 6 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno f), které zní:

„f) o nároky vzniklé neoprávněně, zejména o nároky vzniklé v důsledku toho, že organizační složka neprovedla výdaje, které byla povinna provést, například výdaje podle § 50 odst. 2.“.

44. V § 54 odst. 1 se na konci textu písmene f) doplňují slova „včetně stanoveného podílu státního rozpočtu na financování těchto výdajů“.

45. V § 66 odstavec 2 zní:

„(2) Organizační složky státu neposkytují náhrady za užívanou plochu na pozemku nebo ve stavbě, se kterými hospodaří jiná organizační složka státu nebo příspěvková organizace.“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Právní vztahy vzniklé z rozhodnutí o poskytnutí dotace vydaných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se posuzují podle zákona č. 218/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2015.

Důvodová zpráva

A. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) upravuje v platném znění možnost poskytovatele dotace stanovit při poskytování dotací, jejichž součástí jsou prostředky od Evropské unie, snížený odvod za porušení rozpočtové kázně, a to stanovením procentního rozmezí, které se vztahuje k celkové částce poskytnuté dotace, případně k částce, v níž byla porušena rozpočtová kázeň.

Rozpočtová pravidla rovněž umožňují poskytovateli dotace nevyplatit příjemci část dotace v případě, že příjemce porušil pravidla pro zadávání veřejných zakázek.

Současná právní úprava obsahuje rozdílná ustanovení pro dotace poskytované ze státního rozpočtu, které nejsou spolufinancované z rozpočtu Evropské unie a pro tytéž dotace spolufinancované z rozpočtu Evropské unie.

V současné právní úpravě není umožněno poskytovateli dotace požadovat po jejím příjemci vrácení této dotace nebo její části, domnívá-li se poskytovatel, že byla porušena pravidla při nakládání s dotací.

Definice rozpočtové kapitoly Operace státních finančních aktiv předpokládá, že všechny operace na účtech státních finančních aktiv (s výjimkou operací spojených s obsluhou a umořováním státního dluhu) tvoří rozpočtovou kapitolu Operace státních finančních aktiv.

Problémem současné právní úpravy je, že veškeré dluhopisy vydávané v souvislosti s řízením státní pokladny a řízením státního dluhu musí být vydávány na základě zvláštního zákona.

Současná právní úprava obsahuje ne úplně přesnou definici státních finančních pasiv a státního dluhu.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Pokud jde o snížený odvod za porušení rozpočtové kázně, navrhuje se, aby kromě procentního rozmezí mohl poskytovatel dotace ze státního rozpočtu stanovit snížený odvod také ve výši pevné procentní sazby. Nutnost této úpravy vyplývá z dokumentů Evropské unie, které v některých případech počítají s pevnou procentní sazbou, se kterou ale současná úprava rozpočtových pravidel nepočítá. Navíc tato úprava se má vztahovat i na dotace, které nejsou spolufinancované z rozpočtu Evropské unie.

Rovněž se navrhuje posílit postavení poskytovatele dotace tak, že mu bude umožněno nevyplatit příjemci část dotace nejen v případě, kdy příjemce poruší pravidla pro zadávání veřejných zakázek, ale i ostatní pravidla, za kterých mu byla dotace poskytnuta. Při porušení pravidel pro nakládání s dotací ze strany jejího příjemce může být poskytovatelem rovněž požadováno vrácení dotace nebo její části.

Navrhuje se i částka, do jejíž výše se odvod za porušení rozpočtové kázně neukládá.

Poskytovateli dotace se také za stanovených podmínek umožňuje, aby rozhodl, zda v případě porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek ze strany příjemce dotace rozhodl o tom, zda bude uložen odvod ve výši největšího porušení, anebo se budou odvody za jednotlivá porušení sčítat.

Navrhuje se také úprava vymezení rozpočtové kapitoly Operace státních finančních aktiv a úprava definice státních finančních pasiv a státního dluhu. Rovněž se navrhuje úprava, která by nevyžadovala vydávat státní dluhopisy na úhradu rozpočtovaného schodku státního rozpočtu na základě zvláštního zákona.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

Výše uvedené nedostatky současné právní úpravy nelze odstranit jinak a zároveň požadavky ze strany Evropské unie nelze promítnout jinak než navrhovanou novelizací rozpočtových pravidel. Požadavky ze strany Evropské unie byly vyjádřeny v Akčním plánu ke zlepšení fungování řídicích a kontrolních systémů pro strukturální fondy v České republice. Splnění požadavků tohoto Akčního plánu bylo podmínkou odblokování plateb na operační programy spolufinancované z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti.

Bez novelizace rozpočtových pravidel není možné měnit úpravu vymezení rozpočtové kapitoly Operace státních finančních aktiv ani definici státních finančních pasiv a státního dluhu. Rovněž úprava vydávání státních dluhopisů vyžaduje zákonnou oporu.

4. Soulad navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem

V čl. 79 odst. 1 Ústavy České republiky je řečeno, že ministerstva a jiné správní úřady lze zřídit a jejich působnost stanovit pouze zákonem.

Předložený návrh je zpracován v souladu s výše uvedeným ustanovením a není s ním v rozporu.

Předložený návrh není v rozporu s příslušnými ustanoveními Listiny základních práv a svobod.

5. Soulad navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Úprava poskytování dotací a návratných finančních výpomocí ze státního rozpočtu, provádění rozpočtových opatření a úprava odvodů a penále za porušení rozpočtové kázně není předmětem žádné mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána. Totéž platí pro úpravu státních finančních aktiv, státních finančních pasiv a státního dluhu.

6. Soulad navrhovaného řešení se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii

Některé navržené úpravy rozpočtových pravidel jsou navrhovány na základě podnětů obsažených v Akčním plánu ke zlepšení fungování řídicích a kontrolních systémů pro

strukturální fondy v České republice. Splnění požadavků tohoto Akčního plánu bylo podmínkou odblokování plateb na operační programy spolufinancované z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti.

Návrh zákona se dotýká těchto právních předpisů Evropské unie:

1. čl. 317 Smlouvy o fungování Evropské unie,
2. nařízení Evropské unie
 - a) nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002, a
 - b) nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 ze dne 25. června 2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství, a
3. nařízení Evropské unie z oblasti poskytování finanční pomoci z rozpočtu Evropské unie
 - a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení Rady (ES) č. 1083/2006,
 - b) zvláštní nařízení Evropské unie týkající se jednotlivých fondů, případně dalších finančních nástrojů,
 - c) nařízení Rady (ES) č. 479/2009 ze dne 25. května 2009 o použití Protokolu o postupu při nadměrném schodku, připojeného ke Smlouvě o založení Evropského společenství (kodifikované znění).

Návrhem není do právního řádu České republiky implementováno právo Evropské unie a návrh není s právem Evropské unie v rozporu.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované úpravy

Navrhovaný právní předpis nebude mít žádné přímé dopady na státní rozpočet, na jiné veřejné rozpočty ani na podnikatelské prostředí. Dopady do státního rozpočtu mohou způsobit jednotlivá rozhodnutí poskytovatelů dotací o tom, že v případě porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek bude uložen odvod jen za porušení rozpočtové kázně s nejvyšším předpokládaným odvodem. Takovéto rozhodnutí může způsobit nižší odvod do státního rozpočtu, než by byl odvod daný součtem odvodů za jednotlivá porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek.

Snížení příjmů státního rozpočtu může způsobit také ustanovení o částce, do jejíž výše se neukládá odvod do státního rozpočtu. Zde je ovšem třeba připomenout, že správa a vymáhání takto nízkých odvodů může být dražší, než je výše tohoto odvodu.

8. Sociální dopady a dopady na životní prostředí

Navrhovaný právní předpis nebude mít dopady na sociálně slabé osoby, osoby se zdravotním postižením, národnostní menšiny, na rovnost mužů a žen ani na životní prostředí.

9. Zhodnocení korupčních rizik

Právní úprava nevyvolává nebezpečí zvýšené korupce, neusnadňuje žádným způsobem korupční jednání ani jakkoliv neznesnadňuje odhalení korupčního jednání.

10. RIA

Na základě projednání návrhu plánu legislativních prací vlády na rok 2013 v komisi Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace se RIA nevypracovává. Vzhledem k tomu, že většina ustanovení této novely již byla obsahem vládních návrhů zákonů, které byly předloženy Poslanecké sněmovně v minulém volebním období (tisky 1098 a 1134) a zbylá ustanovení se navrhují na základě usnesení vlády, existuje zde další důvod pro nevypracování RIA.

B. Zvláštní část

Čl. I

Bod 1

Pozemkový fond České republiky byl na základě zákona č. 503/2012 Sb. nahrazen s účinností od 1. ledna 2013 Státním pozemkovým úřadem, který je organizační složkou státu.

Bod 2

Návrh reaguje na zrušení předpisů Evropského práva, na které je odkazováno, a jejich nahrazení jinými právními předpisy.

Bod 3

Navrhované nahrazení spojení „obsluha a umořování státního dluhu“ pojmem „řízení státního dluhu a likvidity státní pokladny“ zajišťuje terminologickou konzistenci se zněním rozpočtových pravidel, které se týká řízení likvidity státní pokladny (§ 34) a řízení státního dluhu (§ 35) a koresponduje také s novou definicí peněžních prostředků státní pokladny a účtů ministerstva zřízených pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu (§ 3). Veškeré operace probíhající na těchto účtech bude možno zahrnout pod tuto obecnou formulaci, přičemž veškeré příjmy a výdaje spojené s těmito operacemi jsou realizovány v rámci kapitoly Státní dluh.

Bod 4

Na účtech státních finančních aktiv reálně probíhají i peněžní operace finančního investování prostředků jaderného účtu a účtu rezervy pro důchodovou reformu, které nejsou

a nemohou být příjmovými ani výdajovými operacemi státního rozpočtu v rámci kapitoly Operace státních finančních aktiv, protože se jedná o financující operace na straně aktiv. Jejich zahrnutím do kapitoly OSFA by došlo ke zkrácení celkových příjmů a výdajů státního rozpočtu v řádu desítek miliard Kč. Dále pro případ, že není na některém účelově určeném běžném účtu státních finančních aktiv dostatek volných peněžních prostředků a je nezbytné realizovat narozpočtovaný výdaj z tohoto účtu, jsou chybějící prostředky doplněny z účtu č. 1978-23820001/0710, na kterém jsou soustřeďovány peněžní prostředky státních finančních aktiv bez konkrétního účelu použití. Zahrnutím těchto operací do státního rozpočtu v rámci kapitoly Operace státních finančních aktiv by také došlo ke zkrácení celkových příjmů a výdajů státního rozpočtu v řádu desítek miliard Kč. Navrhovaná změna slovního spojení „obsluha a umořování státního dluhu“ pojmem „řízení státního dluhu a likvidity státní pokladny“ vychází z terminologické změny v předchozím bodu.

Bodem 5 se zpřesňuje dosavadní § 10 odst. 5 (dříve odstavec 6), který po celou dobu existence zákona č. 218/2000 Sb. zní: „Peněžní operace na účtech státních finančních aktiv s výjimkou operací spojených s obsluhou a umořováním státního dluhu tvoří kapitolu Operace státních finančních aktiv, jejímž správcem je ministerstvo.“ Stejně jako před rokem 2001 podle něj platí, že účty státních finančních aktiv (SFA) nejsou účty státního rozpočtu [to vyplývá i z § 3 písm. h) bodů 1 a 2], ale na rozdíl od stavu do roku 2000 podle něj platí, že příjmy a výdaje těchto účtů, s výjimkou příjmů a výdajů spojených s obsluhou a umořováním státního dluhu, tvoří kapitolu Operace státních finančních aktiv (OSFA), tedy kapitolu státního rozpočtu, a jsou tak součástí příjmů a výdajů státního rozpočtu. Na tom navržená novela nic nemění a jen v novém znění § 10 odst. 5 zpřesňuje, které příjmy a výdaje účtů SFA jsou příjmy a výdaji kapitoly OSFA a které jimi nejsou. Příjmy a výdaje, které jimi nejsou, vyjmenovává věta druhá tohoto odstavce, v níž se skrývá výjimka pro výnosy z investování prostředků některých účtů SFA. Tyto výnosy tedy naopak příjmy státního rozpočtu jsou. Neznamená to ale, že by měly být převáděny na některý příjmový účet státního rozpočtu. Inkasují se na účet, z investování jehož prostředků vznikly [na jaderný účet podle § 27 odst. 1 písm. c) atomového zákona, na zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu podle předposlední věty § 36 odst. 3 rozpočtových pravidel], to však také znamená, že se inkasují jakožto příjmy státního rozpočtu.

Bod 5

V § 14 odst. 3 písm. e) rozpočtových pravidel byl vypuštěn bod 4, jehož výklad byl nejednoznačný a aplikace v praxi byla problematická.

Body 6 a 7

Navrhuje se, aby mohly být stanoveny snížené odvody za porušení rozpočtové kázně stejným způsobem u všech dotací poskytovaných ze státního rozpočtu. Navíc kromě procentního rozmezí je umožněno odvod stanovit i pevným procentem vztaženým k celkové

částce dotace, nebo k částce, v níž případně bude porušena rozpočtová kázeň, a také pevnou částkou stanovenou poskytovatelem.

Body 8 a 9

Navržená úprava reaguje na zrušení odstavce 6 v § 14 rozpočtových pravidel a odstraňuje legislativně technickou chybu v § 14 odst. 14.

Bod 10

Navrhuje se, aby poskytovatel dotace ze státního rozpočtu mohl nevyplatit dotaci nebo její část v případě, že se domnívá, že ze strany příjemce dotace došlo k porušení povinností, které vyplývají z rozhodnutí o poskytnutí dotace pro poskytovatele. Toto se týká všech dotací poskytovaných ze státního rozpočtu. Nevyplacení může činit 100 % dotace, anebo musí odpovídat výši částek odpovídajících § 14 odst. 6. Dosavadní ustanovení, které platilo jen pro porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie, se tak rozšiřuje na porušení jakýchkoli povinností souvisejících s dotací.

Bod 11

Navrhované ustanovení má za cíl další posílení pravomocí poskytovatele dotace ze státního rozpočtu. Poskytovatel bude v případě, že se domnívá, že došlo ze strany příjemce dotace k porušení povinností vyplývajících z rozhodnutí o poskytnutí dotace, oprávněn požadovat splnění opatření k nápravě, nebo žádat vrácení poskytnuté dotace nebo její části.

V případě porušení podmínek, které stanovil poskytovatel podle § 14 odst. 4 písm. g), je vhodné v případě postupu poskytovatele podle § 14f preferovat provedení nápravy před finančním postihem příjemce. Stanovení opatření k nápravě přichází samozřejmě v úvahu pouze v případě stanovení nižšího odvodu podle § 14 odst. 6 a objektivní možnosti nápravu sjednat. V případě, že není možné provést opatření k nápravě, poskytovatel dotace vyzve příjemce dotace k vrácení dotace nebo její části ve stanovené lhůtě.

Typickým příkladem opatření k nápravě nefinanční povahy je doplnění chybějících informačních a propagačních opatření pro veřejnost, vyžadovaných evropskými právními předpisy (Nařízení Komise (ES) ze dne 8. prosince 2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj), tedy např. vyvěšení dobře viditelné a dostatečně velké informační tabulky nebo umístění velkoplošného informačního panelu, resp. provedení opravy v případě nedodržení technických vlastností těchto opatření.

Dalšími příklady jsou i dodatečné zaslání monitorovacích zpráv, jež nebyly zaslány včas, dodatečné splnění povinnosti pojistit majetek pořízený z poskytnuté dotace nebo

v případě pronajmutí majetku pořízeného z dotace v rozporu se zákazem stanoveným v právním aktu o poskytnutí dotace může opatření k nápravě nefinanční povahy představovat např. ukončení tohoto smluvního vztahu ve formě výpovědi smlouvy nebo odstoupení od smlouvy. Uložení opatření k nápravě nefinanční povahy mohou být řešeny i tzv. „mylné platby“, tedy provedení neoprávněného výdaje ze zvláštního projektového účtu, přičemž opatření k nápravě bude spočívat v neprodleném návratu mylně odeslané částky zpátky na projektový účet. Opatření k nápravě nefinanční povahy lze použít i v případě nesplnění povinnosti příjemce dotace poskytnout poskytovateli dotace na jeho výzvu dodatečné informace související s projektem, kdy opatření k nápravě bude představovat dodatečné poskytnutí požadovaných informací, resp. poskytnutí úplných informací.

Je-li příjemci dotace stanovena poskytovatelem dotace povinnost zavázat partnery projektu k poskytování součinnosti nebo ke zřízení zvláštního projektového účtu, lze nesplnění těchto podmínek napravit např. uzavřením dodatku ke smlouvě s partnerem obsahující výše zmíněnou povinnost.

Prostředky, které budou vráceny, přijme poskytovatel dotace na účet cizích prostředků a poté je rozdělí na příslušné účty v souladu s § 44a odst. 2 a 3. Při převodu peněz z účtu cizích prostředků do státního rozpočtu je třeba respektovat lhůtu stanovenou v § 45 odst. 10, která se podle bodu 42 prodlužuje.

Ustanovení neobsahuje možnost pro příjemce požádat o kontrolu, protože není povinen výzvě k provedení opatření k nápravě ani vrácení dotace či její části vyhovět.

Body 12 a 13

Organizační složka státu, jejíž rozpočet výdajů se snižuje rozpočtovým opatřením, může stanovit účel, podmínky poskytnutí prostředků i nižší odvod za porušení rozpočtové kázně.

Přes odkaz na obdobný postup dle § 14 odst. 7 zákona č. 218/2000 Sb. nebylo dosud zcela jasné, zda tato organizační složka může též stanovit, že porušení některých podmínek či povinností, daných právním předpisem, není neoprávněným použitím dle § 3 písm. e). V navrhované úpravě je toto explicitně uvedeno. Jak tzv. snížený odvod za porušení rozpočtové kázně dle § 14 odst. 6, tak uvedení, že některá porušení pravidel nepředstavují neoprávněné použití peněžních prostředků, stanoví Ministerstvo financí v rozpočtovém opatření na podkladě žádosti dle § 26 odst. 2. V případě, že Ministerstvo financí této žádosti o rozpočtové opatření vyhoví, náležitosti stanovené organizační složkou státu, jejíž rozpočet výdajů se snižuje, dle § 26 odst. 2 se již nemění. Možnost poskytovatele stanovit, že porušením některé vymezené podmínky či porušení pravidel stanovených právními předpisy nepředstavuje neoprávněné použití dle § 3 písm. e) z. č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, v případě dotací fyzickým a právnickým osobám již v současné době umožňuje §14 odst. 4 písm. k). Především v případě porušení zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, může velmi často docházet k situacím, kdy je tento zákon porušen pouze

formálním způsobem bez dopadu na výběr nejvhodnější nabídky či cenu zakázky a sankcionovat takováto porušení v režimu porušení rozpočtové kázně by bylo nepřiměřeně tvrdé.

Cílem předmětného návrhu není vyjímát určitá jednání z dosahu právních norem. Porušení pravidla stanoveného právními předpisy je nadále sankcionovatelné v režimu tohoto zvláštního zákona (například jako správní delikt dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách), pouze okrajové porušení zákonem stanovených povinností nebude představovat porušení rozpočtové kázně s postihem odvodu a případné penále za porušení rozpočtové kázně.

Využití možnosti stanovit, že porušením některé povinnosti se příjemce nedopouští neoprávněného použití peněžních prostředků, je odůvodnitelné v případech, že se jedná o porušení pouze okrajových povinností s nulovým dopadem na úspěšnost a správnost implementace daného projektu a nulovým finančním dopadem.

Bod 14

Zákon č. 218/2000 Sb. možnost stanovit podmínky a účel zařazení prostředků do státního rozpočtu pro situace, kdy si prostředky rozpočtuje organizační složka státu sama, explicitně neuvádí. Z § 3 písm. e) zákona č. 218/2000 Sb. však bylo možné dovodit, že lze tyto podmínky a účel ze strany organizační složky státu, která uvolňuje prostředky ze své kapitoly, stanovit.

Taktéž možnost stanovit za porušení rozpočtové kázně odvod v částce nižší, než kterou činí celková částka dotace, případně stanovit, že porušení některých podmínek či povinností, daných právním předpisem, není neoprávněným použitím dle § 3 písm. e), byla dosud řešena pouze analogicky. Navrhovaná úprava opět odstraňuje případné výkladové nejasnosti, které mohly v této oblasti panovat.

Bod 15

Obdobně jako se posiluje postavení poskytovatele dotace v § 14e a 14f, tak se posiluje i postavení organizační složky státu, jejíž rozpočet výdajů se snižuje.

Bod 16

Účty podřízené státní pokladně nejsou v současnosti termínované, je proto zcela bezdůvodné rozlišovat termínované a netermínované prostředky či účty a vhodné je ponechat obecně pojem peněžní prostředky. Navíc pojmy „termínovaný“ a „netermínovaný“ zákon ve více případech neuzivá. Navržená změna na „peněžní prostředky“ je proto také vhodná pro zajištění terminologické konzistence pojmů. Navíc ani celkový součet případných termínovaných peněžních prostředků v praxi nemůže být záporný, a proto stávající ustanovení, které hovoří pouze o netermínovaných prostředcích, postrádá již v současnosti opodstatnění.

Body 17 a 18

Navrhuje se doplnit k opatřením k překonání pokladního nesouladu také přijetí zápůjček, neboť může nastat situace, kdy k překonání pokladního nesouladu mezi příjmy a výdaji státního rozpočtu postačí krátkodobá zápůjčka na finančním trhu či se státu poskytne jednorázová zápůjčka na základě bilaterální nebo multilaterální mezinárodní dohody.

K prodeji státních dluhopisů se doplňuje i jejich vydání, aby se předešlo případné nejednoznačnosti výkladů, zda je Ministerstvo financí oprávněno státní dluhopisy vydávat za účelem překonání pokladního nesouladu. Aby bylo možné státní dluhopisy prodávat, právně musí být nejprve vydány, a tímto doplněním bude zajištěna explicitní konzistence se zákonem o dluhopisech.

Bod 19

U operací, které souvisejí s řízením likvidity státní pokladny a řízením státního dluhu může nastat situace, že ačkoliv se jedná o příjem či výdaj státního rozpočtu, primárně jsou tyto operace realizovány mimo příjmový a výdajový účet státního rozpočtu a až následně dochází k vypořádání se státním rozpočtem. Důvodem jsou například podmínky protistran v oblasti platebního styku, kdy mnohdy není možné nastavit u protistran dva bankovní účty, apod. Dále z důvodu snížení počtu transakcí a zároveň snížení měnových konverzí, které souvisejí s řízením státní pokladny a řízením státního dluhu, se umožňuje u těchto operací sčítání a vzájemné započtení a vypořádání až výsledné částky s příjmy nebo výdaji státního rozpočtu. S postupným zaváděním souhrnných účtů státní pokladny v jednotné evropské měně a dalších cizích měnách bude docházet k efektivnějšímu řízení cizoměnové likvidity státu, aby stát minimalizoval počet konverzních operací a z nich plynoucí dopad na státní rozpočet.

Doposud byly tyto cizoměnové platby realizovány z korunových účtů a docházelo tak k nákupu cizích měn. Z tohoto důvodu se navrhuje možnost zprostředkovávat cizoměnové platby jiných kapitol státního rozpočtu prostřednictvím účtů pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu včetně účtů u zahraničních bank. Následně bude docházet k vypořádání příjmů a výdajů se státním rozpočtem. V případě, že by se například měla uhradit cizoměnová platba ze státního rozpočtu a zároveň na cizoměnovém účtu pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu včetně účtů u zahraničních bank byly k dispozici finanční prostředky v požadované cizí měně, z hlediska efektivního řízení se nabízí řešení uhradit tuto cizoměnovou platbu z cizoměnového účtu pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu včetně účtů u zahraničních bank a následně vypořádat operaci se státním rozpočtem. V takovýchto případech budou realizovány úspory ve státním rozpočtu, neboť nebude docházet k nákupu cizích měn i přesto, že jsou k dispozici v rámci výše zmíněných účtů.

Bod 20 a 21

Ministerstvo již od 1. 9. 2011 vede evidenci státních dluhopisů v souladu s § 35 odst. 1 písm. d), a to v současnosti státních dluhopisů, jež mohou upisovat pouze osoby určené v emisních podmínkách těchto dluhopisů. Jelikož ministerstvo může vést evidenci zaknihovaných státních dluhopisů nebo vést evidenci o listinných státních dluhopisech určených pro jakýkoli okruh osob, není nutné explicitně uvádět, že tyto dluhopisy mohou být také pro fyzické osoby. Obecná úprava vedení evidence dluhopisů v obecné rovině je plně dostačující, nikterak nevylučuje možnost vedení evidence zaknihovaných státních dluhopisů nebo evidenci o listinných státních dluhopisech pro fyzické osoby ministerstvem, a proto se doporučuje vsuvku „včetně státních dluhopisů pro fyzické osoby“ pro nadbytečnost bez náhrady vypustit.

Bod 22

Zpřesnění formulace tak, aby lépe odpovídala zavedené terminologii. Nově se výslovně uvádí, že může být tvořena také z přijatých úvěrů a ze sjednaných finančních zajištění (v případě přijatých finančních kolaterálů v podobě peněžních prostředků). Ministerstvo se dále výslovně opravňuje k nakládání s peněžními prostředky rezervy za účelem lepšího a efektivnějšího řízení likvidity státní pokladny a řízení státního dluhu, s čímž souvisí také nezbytnosti přijímání a poskytování finančních kolaterálů v podobě peněžních prostředků v rámci sjednaných finančních zajištění.

K prodeji státních dluhopisů se doplňuje i jejich vydání, aby se předešlo různým výkladům, stejně jako v ustanovení § 34 odst. 1. Navrhuje se zároveň odstranit slova „a jako zdroje pro poskytování půjček právnickým osobám podle § 35 odst. 5“ v § 35 odst. 4. Současně je navržena úprava oprávnění ministerstva k vydávání státních dluhopisů jako zdroje pro poskytování půjček právnickým osobám podle § 35 odst. 5. Tímto způsobem se oddělí prostředky pro půjčování právnickým osobám od rezervy peněžních prostředků, která bude určena výhradně pro účely řízení rizik spojených se zajištěním hladkého financování schodku státního rozpočtu a státního dluhu.

K možnosti půjčování peněžních prostředků se navrhuje oprávnit ministerstvo také k poskytování úvěrů, neboť zápůjčka a úvěr jsou rozdílné instrumenty. V některých případech je vhodné poskytnutí jednorázové zápůjčky (jednorázovost zápůjčky je jejím pojmovým znakem) a v jiných je naopak potřebné poskytovat úvěry, které více odpovídají průběžnému financování např. potřeb státních fondů.

Zápůjčky lze poskytnout úročené i bezúročně, úvěry musí být vždy úročené. V případě úvěrů a úročených zápůjček se analogicky doplňuje, že úroky a jiné příjmy jsou příjmem státního rozpočtu. Jiným příjmem pak mohou být jakákoliv jiná plnění ze smluv o zápůjčkách či úvěrech, např. smluvní pokuty, penále nebo poplatky za poskytnutí úvěrové facility příslušné právnické osobě.

Poslední věta § 35 odst. 4 je převzata z dosavadního znění. Znamená, že prostředky, které jde, jsou na účtech, které nespádají do SFA, ale operace na nich součástí SFA jsou. Vychází se z toho, že prostředky na účtech MF pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu jsou podle § 3 písm. c) jinými peněžními prostředky státu a v rámci nich nemohou být ničím jiným než peněžními prostředky SFA.

Bod 23

Vydávání státních dluhopisů (včetně státních pokladničních poukázek) na splacení jistin státního dluhu, včetně předčasného splacení jistin státního dluhu i úhrady jistin státního dluhu odkupovaných z trhu, muselo být vždy opakovaně řešeno navrhováním zákonů o státních dluhopisových programech zmocňujících ministerstvo k vydání státních dluhopisů za uvedeným účelem. Jako zákon však takové zákonné povolení musí vždy projít celým legislativním procesem, ačkoliv se jedná jen o vydání státních dluhopisů na splacení již v souladu se zákonem přijatých závazků České republiky a vydaných státních dluhopisů, které se Česká republika jako emitent (prostřednictvím ministerstva) zavázala splatit v emisních podmínkách příslušného státního dluhopisu, případně ve smluvní dokumentaci v případě jiných instrumentů, např. přijatých úvěrů. Vedle skutečnosti, že takový postup je pouhou časově náročnou a zbytečnou formalitou, existuje také riziko, že zákon opravňující ministerstvo k vydávání státních dluhopisů nebude schválen. Česká republika by pak neměla prostředky na splacení závazků, ke kterým se zavázala, což by pro ni mělo nedozírné důsledky z národního i z mezinárodního pohledu.

Ze stejných důvodů je do navrhovaného ustanovení vloženo i oprávnění ministerstva vydávat státní dluhopisy na úhradu rozpočtovaného schodku státního rozpočtu. Zákon o státním rozpočtu musí projít legislativním procesem a tvorba dalšího zákona, který by kryl schodek, je jen nadbytečným procesem. V případě vyšších skutečných schodků státních rozpočtů než těch rozpočtovaných se bude postupovat cestou jednotlivých zákonných zmocnění jak je tomu dosud, čímž bude zachován zpětný kontrolní mechanismus Parlamentu ČR vůči vládě.

Vzhledem k blížícímu se zavádění nové evropské bankovní regulace (zejména tzv. Basel III), která mimo jiné zvyšuje kapitálové požadavky z titulu derivátových operací nezajištěných zástavou ve formě hotovosti nebo cenných papírů, bude si muset ministerstvo, pokud bude chtít do takovýchto operací, sloužících k zajištění zejména měnového rizika u emisí státních dluhopisů vydávaných na zahraničním trhu, vstoupit, opatřit dostatečné hotovostní krytí takovýchto zástav emisí státních dluhopisů, pro jejichž vydání musí mít zákonné povolení.

Běžně se používá zajištění formou zástavy cenných papírů, nicméně samozřejmě lze použít i jiný zajišťovací právní institut. Tato praxe je v současnosti již zavedena při řízení státního dluhu ve většině zemí Evropské unie. Současně se navrhuje oprávnění ministerstva k vydávání státních dluhopisů jako zdroje pro poskytování zápůjček právníckým osobám

podle § 35 odst. 5 a oddělit tak prostředky pro půjčování právnickým osobám od rezervy peněžních prostředků.

Portfolio státních dluhopisů ministerstva se vytváří zejména za účelem půjčování státních dluhopisů primárním dealerům jako účinného nástroje podpory likvidity trhu státních dluhopisů.

Všechny výše uvedené činnosti (vyjma rozpočtovaného schodku státního rozpočtu a úhrady jistin státního dluhu) nelze předvídat v předstihu a je na ně nezbytné reagovat prakticky okamžitě. Zvláště v případě možnosti předčasného splácení státních dluhopisů v souladu s emisními podmínkami může být jejich celková jmenovitá hodnota vysoká a obtížně předvídatelná. Cesta klasickým zákonným povolením k vydávání dluhopisů, které musí být schváleno jako každý jiný zákon, je v těchto případech natolik zdlouhavá, a predikovatelnost potřeby vydávání dluhopisů tak malá, že to ohrožuje výkon činností ministerstva. Z výše uvedených důvodů a pro jasný výklad a aplikaci příslušných ustanovení zákona je třeba, aby bylo jasně stanoveno povolení k vydávání dluhopisů k výše uvedeným účelům ve zvláštním zákoně v souladu se zněním zákona o dluhopisech.

Bod 24

Místo „oprávněn hospodařit“ bude „příslušný hospodařit“, jak je tomu v zákoně o majetku státu (zákon č. 219/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů).

Bod 25

Vzhledem k tomu, že slovní spojení „jiné pohledávky“ je neurčité, doplňuje se, o jaké „jiné pohledávky“ přesně jde.

Bod 26

V § 36 odst. 3 se kromě upřesnění formulací doplňuje možnost investovat volné prostředky formou depozita.

Bod 27

Pohledávky definované v § 36 odst. 4 jsou vedeny mimo státní finanční aktiva, nikoliv mimo bilanci státních finančních aktiv a pasiv.

Bod 28

Navrhuje se úprava odkazů na ustanovení § 14 rozpočtových pravidel, která se použijí při poskytování dotací a návratných finančních výpomocí ze státních finančních aktiv.

Bod 29

Jedná se o duplicitu; že se jedná o operace státního rozpočtu, lze jednoznačně dovodit z ustanovení § 10 odst. 5.

Bod 30

Nové znění upravuje nedostatky znění předchozího. Není důvod, aby mezi státní finanční pasiva byly zahrnuty pouze zahraniční půjčky a nikoli domácí, a obdobně ani úvěry nemusí být poskytnuty pouze bankami. Státní dluhopisy, které nabylo ministerstvo před datem splatnosti, se nezahrnují do státního dluhu, neboť z nich ministerstvo neposkytuje plnění osobám z dluhopisů oprávněným. Dále jsou doplněny směnky, které jsou cenným papírem a mohou být ministerstvem také vystavovány. Do státního dluhu se v souladu s rozpočtovými pravidly započítávají jen závazky z jistin (jmenovitých hodnot), včetně závazků z jistin souvisejících derivátů. Úrokové platby se každoročně vypořádávají ve státním rozpočtu. Zvolený pojem dluh značí původní dlužnou částku. V případě zápůjček a úvěrů se jedná o částku bez úroků, stejně jako v případě směnek, kde se jedná o směnečnou sumu.

Navržené znění § 36 odst. 7 písm. a) odpovídá přesněji vymezení státního dluhu v souladu s účetní praxí a mezinárodní metodikou vládní finanční statistiky. Znění bylo konzultováno s Českým statistickým úřadem, a zohledňuje metodiky výpočtu výše státního dluhu (ESA 95, Eurostat, ČSÚ). Státní dluh představuje souhrn přímých závazků státu vůči tuzemským a zahraničním osobám, tj. závazků, u kterých je ze strany státu zřejmá povinnost úhrady v určené lhůtě. Tato povinnost však u některých státních finančních pasiv nenastává. Jedná se například o případy nesplaceného upsaného kapitálu u mezinárodních finančních institucí, jehož úhrada s nejvyšší pravděpodobností nebude požadována. Z tohoto hlediska se v těchto případech jedná o pasivum blízké svým charakterem podmíněným závazkům, které nejsou do státního dluhu zahrnovány. Obdobně jako u státních finančních aktiv (jiné pohledávky) se i u státních finančních pasiv pro neurčitost vypouští pojem „jiné závazky státu“.

Bod 31

Zpřesňuje se, jaké peněžní prostředky se zahrnují do Národního fondu.

Bod 32

Jde o úpravu odkazu v souvislosti se zrušením dosavadního odstavce 6 v § 14.

Body 33 až 35

Prostředky poskytnuté z rozpočtu státního fondu byly doposud, bez ohledu na původ těchto prostředků, považovány čistě za prostředky státního fondu a v případě neoprávněného použití nebo zadržení prostředků poskytnutých ze státního fondu byly též tyto prostředky do státního fondu prostřednictvím finančního úřadu odváděny. Avšak v případě, že státní fond poskytuje prostředky na programy nebo projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie a část takto poskytnutých prostředků je označena jako prostředky spolufinancované z rozpočtu Evropské unie, tedy na toto spolufinancování byly využity prostředky poskytnuté

státnímu fondu ze státního rozpočtu na předfinancování výdajů, které mají být kryty prostředky z Národního fondu (§ 44 odst. 2 písm. f) zákona č. 218/2000 Sb.), je vhodné, aby byly tyto prostředky, v případě, že jsou z důvodu porušení rozpočtové kázně odváděny, odvedeny přímo do Národního fondu, jak je tomu u ostatních prostředků, které mají být kryty prostředky z Národního fondu.

Bod 36 a 37

Navrhovaná ustanovení jsou odrazem záměru, aby se uplatňovaly stejné odvody u všech dotací poskytovaných ze státního rozpočtu. Dále se zde odráží fakt, že kromě procentního rozmezí vztaženého k celkové částce dotace, nebo k částce, v níž bude porušena rozpočtová kázeň, se navrhuje možnost stanovit odvod ve výši pevného procenta vztaženého k výše uvedeným částkám a rovněž se umožňuje stanovit pevnou částku odvodu.

Bod 38

V tomto ustanovení se navrhuje, aby poskytovatel dotace mohl v případě, že dojde k porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek rozhodnout o tom, že se stanoví odvod ve výši nejzávažnějšího porušení, nebude-li v rozhodnutí o poskytnutí dotace, případně v podmínkách rozpočtového opatření stanoveno výslovně jinak. Úprava uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně ve výši nejvyššího odvodu stanoveného v § 14 odst. 6 v případě vícenásobného porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek reaguje na potřebu sjednotit přístup pro vyměňování odvodů.

V navrhovaném ustanovení se rovněž stanoví částka porušení rozpočtové kázně, při jejímž nepřekročení v souhrnu za celou dotaci, případně za prostředky převáděné rozpočtovým opatřením se odvod za porušení rozpočtové kázně neukládá.

Bod 39

Z rozpočtových pravidel se vypouští ustanovení o tom, že do plnění povinnosti provést odvod za porušení rozpočtové kázně, kterým je neoprávněné použití dotace, se započítávají částky, které poskytovatel dosud nevyplatil, protože se domnívá, že byla porušena rozpočtová kázeň. Nově se navrhuje, aby poskytovatel dotace mohl nevyplatit její část, pokud se domnívá, že příjemce porušil rozpočtovou kázeň, u všech dotací nejen u dotací spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie. Proto vypouštěné ustanovení ztrácí opodstatnění.

Bod 40

Vzhledem k tomu, že u všech dotací se při porušení rozpočtové kázně navrhuje stejný postup, ztrácejí vypouštěná slova své opodstatnění.

Bod 41

Navrhovaným vypuštěním slov „, kterým byla zřízena“ dojde k zajištění souladu ustanovení § 45 odst. 1 s praxí. Důvodem je to, že činnosti jsou organizačním složkám státu vymezovány nejen zákonem, kterým byly zřízeny, ale i jinými zákony.

Bod 42

Lhůta pro převody peněžních prostředků z běžných účtů do příjmů státního rozpočtu se prodlužuje na základě zkušeností ukazujících, že v některých případech si převod, zejména ze zahraničí, vyžaduje i několik týdnů.

Bod 43

V případě, že existuje zákonem daná povinnost organizační složky státu vrátit do konce rozpočtového roku určité peněžní prostředky na účty, které nejsou účty státního rozpočtu (např. § 50 odst. 2), není v případě nesplnění této povinnosti v souladu se smyslem právní úpravy nároků, aby z takto protiprávně nevrácených peněžních prostředků vznikaly nároky, které by pak byly používány k překročení rozpočtu výdajů.

Bod 44

V současné době je v § 54 odst. 1 obsažen nesoulad mezi formulací písmene e), které v případě dotací, které jsou nebo mají být kryty z rozpočtu Evropské unie, výslovně počítá i se stanoveným podílem ze státního rozpočtu na spolufinancování těchto výdajů, a formulací písmene f), kde v případě dotací z finančních mechanismů (zejména EHP Norsko) není s tímto spolupodílem počítáno. A to přesto, že pro současné programovací období je spolupodíl ze státního rozpočtu v podmínkách těchto programů požadován. Z důvodů předcházení zbytečným výkladovým obtížím se výslovně doplňuje § 54 odst. 1 písm. f).

Bod 45

Nový občanský zákoník, který nabyl účinnosti 1. ledna 2014, definuje nemovitost jinak, než tomu bylo do konce roku 2013. Na novou definici nemovitosti reaguje navržená změna v § 66 odst. 2.

Čl. II

Na dotace ze státního rozpočtu poskytnuté před nabytím účinnosti navrhované novely rozpočtových pravidel se použijí ustanovení rozpočtových pravidel, která se touto novelou zrušují. Jde zejména o ustanovení dosavadního § 14 odst. 6 a s ním souvisejícího § 44a odst. 4 písm. a), která upravují odvod za porušení rozpočtové kázně v případě porušení méně závažných podmínek, za kterých byly poskytnuty dotace neobsahující prostředky z rozpočtu Evropské unie.

Čl. III

Nabytí účinnosti se navrhuje dnem 1. ledna 2015. Z rozpočtového hlediska je nejpříjemnější, aby veškeré změny byly účinné od 1. ledna.

V Praze dne 27. srpna 2014

předseda vlády
Mgr. Bohuslav Sobotka, v. r.

1. místopředseda vlády pro ekonomiku a ministr financí
Ing. Andrej Babiš, v. r.